

NYA ELEMENTAR

Nya Elementars likabehandlingsplan

**I enlighet med lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande
behandling av barn och elever. Skola, fritids, förskoleklasser**

Nya Elementar

2012-11-01

Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Årshjul för arbetet med Likabehandlingsplanen	5
Utvärdering av föregående års plan (2011/12).....	6
Principer för kartläggning.....	6
Områden som berörs i kartläggningen.....	6
Metoder och delaktighet.....	6
Resultat och analys av årets enkäter.....	8
Sammanställning av platser som upplevs som otrygga	8
Sammanställning av elevenkät om trygghet	8
Kommentarer från Elevrådet	9
Mål och arbetssätt för läsåret 12/13.....	9
Mål.....	9
Konkreta arbetssätt/aktiviteter.....	9
Främjande insatser	11
Förebyggande åtgärder	18
Rutiner för akuta situationer	19
Begrepp	21
Diskriminering	21
Direkt diskriminering	22
Indirekt diskriminering.....	22
Trakasserier och kränkande behandling	22
Kränkande behandling.....	22
Sexuella trakasserier	23
Repressalier	23
Diskrimineringsgrunder	23
Kön.....	23
Könsidentitet eller könsuttryck.....	23
Etnisk tillhörighet	24
Religion eller annan trosuppfattning	24
Funktionsnedsättning.....	25
Sexuell läggning.....	25

Ålder	25
Kontaktuppgifter	26
Trygghetsgruppen läsåret 12.13	26
Kontakt vid synpunkter	26
Bilaga 1	27
Enkät om trivsel och likabehandling i skolan åk 6-9.....	27
Bilaga 2	31
Enkät om trivsel och likabehandling i skolan för Vintergatan.....	31

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

F-9

Ansvariga för planen

Ledningsgruppen i samarbete med Trygghetsgruppen

Vår vision

På Nya Elementar får jag vara den jag är och du får vara den du är.

Våra verksamhetsformer

Förskoleklass

Grundskolan 1-5

Grundskolan 6-9

Grundskolan 6-9 (Resursskola)

Grundsärskolan Skolbarnsomsorg

Planen gäller från

2012-11-01

Planen gäller till

2013-10-01

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i att kartlägga trygga och otrygga platser på skolan samt i en enkät om Trygghet (se bilaga 1 och 2).

Eleverna utvärderar Likabehandlingsplanen.

Eleverna utvärderar skolans trivselregler.

Utvärderingarna görs i olika intervaller och beskrivs i vårt årshjul.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid våra föräldramöten har vårdnadshavarna blivit informerade kring hur vi arbetar med likabehandling. Vid Allagråd och Skolråd lyfts likabehandlingsplanen och förankras. Alla vårdnadshavare informeras om Diskrimineringslagen och Skollagen via brev från rektor. Vårdnadshavarna skriver också under skolans trivselregler i elevernas personliga elevbok.

Se årshjul

Personalens delaktighet

I trygghetsgruppen finns personal representerad från hela skolan. Gruppen ansvarar för att enkätundersökningar genomförs samt analyserar, sammanställer och presenterar resultat för samtliga medarbetare på skolan.

Se årshjul

Förankring av planen

Likabehandlingsplanen finns på skolans hemsida och är därigenom tillgänglig för alla.

Den presenteras för vårdnadshavare på föräldramöten och Allagråd/Skolråd.

Planen förankras i arbetslagen på arbetsplatsträffar och i samverkan.

På Elevråd, Lagråd och Mentorsråd förankras Likabehandlingsplanen hos eleverna.

All pedagogisk personal är ansvarig för att löpande diskussioner förs i elevgrupperna som rör likabehandlingsarbetet.

Likabehandlingsarbetet på Nya Elementar ska genomsyra all verksamhet och personal på skolan.

Årshjul för arbetet med Likabehandlingsplanen

VARJE ÅR

Maj

Elevenkät görs:

- Om trygghet, trivsel och kränkningar
- Trygga och otrygga platser

Trygghetsgruppen utvärderar resultatet från enkäterna och sätter upp mål för läsåret.

Elevrådet utvärderar Likabehandlingsplanens förslag på insatser

Juni

Trygghetsgruppen utvärderar Likabehandlingsplanen och sätter upp mål för läsåret

Augusti

Ledningsgruppen reviderar och uppdaterar Likabehandlingsplanen

September

Likabehandlingsplanen implementeras i skolans samtliga mentorsgrupper/klasser/arbetslag och Allagråd.

VART TREDJE ÅR

April

Likabehandlingsplanen utvärderas av samtliga:

- Elever
- Pedagoger
- Vårdnadshavare

Utvärdering av föregående års plan (2011/12)

I oktober fick samtliga elever besvara en enkät med frågor relaterade till hur de upplever att tryggheten är på skolan. De fick även kartlägga vilka platser i skolan som upplevs vara trygga resp otrygga. Resultatet utvärderades av Trygghetsgruppen och ledningsgruppen.

Elevrådet utvärderade de främjande insatserna som gjorts under året.

Utifrån resultatet och Elevrådets kommentarer satte Trygghetsgruppen/Ledningsgruppen upp nya mål till nästa års plan. Detta gjordes i oktober.

Trygghetsgruppen utvärderade även sitt eget arbete under året samt innehållet och strukturen i Likabehandlingsplanen.

Ledningsgruppen reviderar och uppdaterar Likabehandlingsplanen och den nya versionen ska börja gälla från 1 november.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsgruppen, Ledningsgruppen och Elevrådet.

Principer för kartläggning

Vi utvecklar kontinuerligt skolans metoder för kartläggning. Den kontinuerliga kartläggningen, dess resultat och analyser ligger till grund för skolans likabehandlingsplan och arbetsplan.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Ålder.

Hur personal, elever och föräldrar involvering

Personalen har i tvärgrupper diskuterat gemensamma värderingar för skolan. Under nästa rubrik beskrivs hur alla är delaktiga i arbetet.

Metoder och delaktighet

Alla barn är allas ansvar, vi går inte förbi något barn på skolan!

Det centrala i vårt trygghetsarbete är den dagliga undervisningen i klassrummet. Trygghetsarbete är inget man jobbar med under vissa tillfällen, det är det dagliga arbetet i klassrummet som ger resultat.

Trygghetsgruppens medlemmar består av personalrepresentanter från alla verksamheter på skolan. Gruppen kartlägger respektive verksamhets trygghetsfrågor. Det förebyggande trygghetsarbetet präglar gruppens möten. Gruppen leds av en biträdande rektor, detta gör att information, beslut och kännedom i elevärenden som rör tryggheten på skolan, snabbt når ledningsgruppen.

Trygghetsgruppen träffas regelbundet. Utöver dessa möten har representanter från F-5 gemensamma möten och syskonarbetslagen från 6-9 gemensamma möten. På detta sätt blir alla våra möten mer effektiva och det främjande arbetet kan bli mer specifikt, t.ex. blir det främjande arbetet med verbala kränkningar annorlunda i år 3 jämfört med i år 8. Personalen i lagen får en snabb återkoppling på vad som kommer upp på mötena och allt dokumenteras.

Kamratstödjarträffarna som sker regelbundet (ambitionen är varannan vecka) bidrar också till områden som kan vara aktuella att arbeta med i elevgrupperna. Representant från trygghetsgruppen är med på mötena, övrig personal får en snabb återkoppling och allt dokumenteras. Våra kamratstödjare genomgår en utbildning som vi har utarbetat på skolan för att få en ökad trygghet i sitt uppdrag.

Vi genomför en enkät på hela skolan med frågor relaterade till elevernas trygghet. Ledningsgruppen tillsammans med trygghetsgruppen ansvarar för enkätens utformning. Eleverna i grundsärskolan, F, 1, 2 och 3 genomför enkäten i pappersform. Det är en anpassad version av den som görs från år 4-9. Enkäten för åk 4-5 och åk 6-9 skiljer sig något åt. Resultatet presenteras och analyseras i ledningsgrupp, trygghetsgrupp, arbetslag, lagråd, mentorsråd och allagråd.

Husmodellen - med elevernas hjälp kartlägger vi skolans fysiska miljö, utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, detta underlag ger oss möjlighet att identifiera problem- och riskområden samt behov av förändring. Mentor genomför med hjälp av handledning från Trygghetsgruppen. Resultatet presenteras och analyseras i ledningsgrupp, trygghetsgrupp, arbetslag, lagråd, mentorsråd och allagråd.

Vid behov använder vi fler kartläggningsmetoder inom ett specifikt problemområde (som framkommit av kartläggningen ovan, för specifika grupper).

Brukarundersökningen som Stockholm Stad genomförs regelbundet. Dessa resultat analyseras av personal, elever och föräldrar.

Mentorskapet - genom de individuella samtalen (mentor - elev) där mentor får en bild av hur eleven mår och trivs i skolan.

Rastvärdar, rastvärdar är schemalagda så att de täcker in elevernas skoldag. Vid varje rast finns personal som elever har anknytning till, ute och inne. Rastvärdarna utgår från en karta. I enkäter har trygga och otrygga platser runt skolan kartlagts. Dessa platser uppmärksammar rastvärdarna på sin runda. Genom detta arbete får vi god insikt i vad som händer på skolgården och vad vi behöver arbeta med.

Resultat och analys av årets enkäter

Analysen av kartläggningarna är mycket viktiga. Ord och begrepp uppfattas olika, elevernas dagsform påverkar svaren. Eleverna kan uppfatta fraser som "sexuell läggning" mycket olika. Det spelar roll om eleven går i år 4 eller år 9. Enkäten bygger på samma frågor men ser olika ut beroende på hur gammal man är och i vilken skolform eleven går i. (Se bilaga 1 och 2)

Sammanställning av platser som upplevs som otrygga

F-klass - åk 5 samt Grundsärskolan:

- Parkeringsplatsen utanför hantverkshuset med mopedparkering
- Kulan runt lunch när bytet mellan f-5 och 6-9 sker.
- Området runt Resursskolan.
- Läskigt när bilar kör in på skolan och vänder vid fotbollsplanen.

En stor förbättring är att tryggheten i omklädningsrummen har ökat markant.

Åk 6

- Tunnelbanegången
- Omklädningsrummen på idrotten
- Några få känner sig otrygga när de har lektioner på plan två.
- Sexorna är trygga över lag.

Åk 7

- Endast ett fåtal har fyllt i något område och lärarnas uppfattning är att eleverna känner sig trygga i skolan.
- Omklädningsrummen (det är få som byter om och då är det tomt)
- Toaletterna i Sirius och Vega

Åk 8

Tunnelbanegången

Åk 9

Tunnelbanegången, klart flest markeringar

Mopedparkeringen

Kulan

Garaget

Omklädningsrummet (det är få som byter om och då är det tomt)

Sammanställning av elevenkät om trygghet

Eleverna trivs på skolan och majoriteten anser sig inte vara utsatta för kränkningar överhuvudtaget (ca 80%). Av de kränkningar som utförs handlar det i huvudsak om verbala kränkningar. Resultaten mellan lagen skiljer sig en del mellan arbetslagen på 6-9. Eleverna i

Capella och Polaris trivs bättre i skolan och färre anser sig vara utsatta för kränkningar än i Vega och Sirius. Ur jämställdhetssynpunkt så är flickorna mer utsatta för trakasserier och kränkningar. I de öppna frågorna ser vi att det är framförallt är verbala kränkningar och kränkningar på nätet som är vanligast förekommande.

Kommentarer från Elevrådet

Samtliga främjande insatser som görs är bra. Dock önskas det mer av aktiviteter för fadderverksamhet mellan årskurser, fler vuxna ute i korridorerna samt på skolgården, storsamlingar i aulan i respektive arbetslag där elever framför olika saker för varann, styrda aktiviteter mellan åk 4-5/Mira och åk 6-9 på Kulan.

Mål och arbetsätt för läsåret 12/13

Mål

1. Skolgården och tunnelbanan ska bli en tryggare plats.
2. Språkbruket hos elever ska präglas av en vänligare ton.
3. Antalet verbala kränkningar och kränkningar på nätet ska minska.

Konkreta arbetsätt/aktiviteter

- Fortsätta att rastvaka genom tunneln.
- Ordna en annan parkeringsplats för mopeder.
- Delar av Jonas Åman tjänst förläggs till fritidsverksamheten och ska ansvara för uteaktiviteter på skolgården.
- Det är viktigt att vi fortsätter de aktiviteter som varit framgångsrika tidigare.
Vi ska:
  - arbeta mer på individnivå och med grupper av elever som utsätter andra elever
Ibland får kollektivet ta för mycket.
  - arbeta med språkbruk för att öka förståelsen hos eleverna för ord som exempelvis hora, bög och blatte. Genom att öka elevens kunskaper om ordens verkliga betydelse så tror vi att vi kan slå hål på myter och fördomar.
  - skapa en mapp i trygghetsgruppen som heter "arbetsätt kring verbala kränkningar" för att sprida goda exempel.

- röra oss i skolan och på skolgården genom att ta omvägar till exempelvis personalrummet.
- samarbete mer mellan f-5 och åk 6-9. Flera förslag presenterades, exempelvis kan äldre elever redovisa för yngre eller ha genomgångar.
- använda aulan som storsamling för hela arbetslagen.
- blanda åldersgrupperna under temaveckor i större utsträckning.
- anordna lekfulla tävlingar mellan mentorsgrupper.
- arbeta med månadens fråga som ska vara gemensam för hela skolan. Frågan presenteras samt ett lektionsupplägg. Vi fördelar uppgiften mellan trygghetsgruppens representanter

Främjande insatser

Namn

Förklara och konkretisera skolans värdegrund och uppdrag för eleverna.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna till Läroplanens normer och värden.

Insats

Pedagogerna berör dessa frågor kontinuerligt i undervisningen.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Fördelning av ordet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Ge alla lika stor möjlighet till talutrymme.

Insats

Pedagogerna jobbar aktivt med att fördela ordet mellan alla elever. I undervisningen kan man t.ex. använda sig av talrundor, något som gynnar såväl tystlåtna elever.

Ansvarig

Alla pedagoger

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Övergripande rollekar

Områden som berörs av insatsen

Könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Eleverna ska inte känna sig begränsade sig av invanda normer och könsmönster under lek.

Insats

Pedagogerna i förskoleklass möjliggör rollek genom iordningställa en lekhörna med utklädningskläder.

Ansvarig

Pedagogerna i förskoleklass.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Elevers arbete i caféet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska få möta varandra och få en större förståelse för människors olikheter. Skapa en trygg miljö i caféet.

Insats

Alla elever ska under minst en dag under sin tid på skolan få arbeta i caféet

Ansvarig

Fritidspedagog i caféet

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret

Namn

Besök av RFSL

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Alla elever ska få en större förståelse för HBT-frågor. Uppföljning sker genom samtal samt enkät.

Insats

Alla elever ska någon gång under sin skolgång få besök från RFSL i undervisningen.

Ansvarig

Arbetslagen 6-9

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Undervisning kring religion och etnicitet.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Eleverna ska få en fördjupad förståelse för olika kulturer och trosuppfattningar. Resultatet följs upp genom olika bedömningar av undervisande lärare.

Insats

I framförallt ämnena svenska och SO läser och bearbetar eleverna litteratur som tar upp frågor kring etnicitet/religion/trosuppfattning. Eleverna åker på studiebesök till exempel till Etnografiska museet och olika heliga rum (kyrka, moské, synagoga m fl).

Ansvarig

Undervisande lärare i svenska och SO

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Trygghetsarbete

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Att skapa en trygg miljö för alla elever.

Insats

Pedagogisk lunch, flexibla undervisningsgrupper, mentorskap, kamratstödjare, rastvärdar, fritiden (caféet), trygghetsgruppen, EHT, skolkör, eftermiddagsaktiviteter på F-5/fritids, föräldrasamverkan, föreläsningar, temaveckor, Satelliten, heldagsomsorg, övernattning för år 8 på Utö.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Pågår under hela läsåret.

Namn

Åldersintegrering

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Att eleverna ska känna en "vi-känsla" och ha ett stort kontaktnät och därigenom känna sig trygga.

Insats

Äldre elever välkomnar och guidar nya elever i arbetslaget, åk 6-9. Projekt och temaarbeten där vi blandar åldrar. "Fritiden" Café. Fadderverksamhet. Grundsärskolan har åldersblandade grupper. Elevrådetsdag.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Flexibla undervisningsgrupper

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och Kön

Mål och uppföljning

Möjliggöra för eleverna att inte fastna i oönskade roller. Skapa ett större kontaktnät för eleverna.

Insats

Varje elev byter undervisningsgrupp ca 3-4 gånger per läsår. Arbetslagen sätter ihop nya grupper i samråd med arbetslagets kamratstödjare.

Ansvarig

Varje arbetslag på 6-9

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Information till årskurs 6 om grundsärskolan

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Detta görs för att främja elevens inkludering i grundsärskolan och grundskolan.
Uppföljningssamtal med behörig mentor.

Insats

Pedagoger från grundsärskolan besöker mentorsgrupperna på 6-9 för att berätta om verksamheten. Grundsärskolans elever deltar i gemensamma skolaktiviteter som Elevrådets dag.

Ansvarig

Biträdande rektorer.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Elevrådets dag

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

För att dels främja elevers samhörighet på Nya Elementar, och dels att eleverna erhåller kunskap om och förståelse för varandra.

Insats

Alla elever på skolan indelas i lika stora grupper oavsett ålder och arbetslagstillhörighet. I dessa grupper får eleverna göra olika uppgifter, och får möjlighet att lära känna varandra.

Ansvarig

Ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Namn

Gemensamma raster

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Att främja samarbetet mellan alla elever på skolan.

Insats

Alla elever har gemensam skolgård där eleverna kan interagera i olika planerade och oplanerade aktiviteter, t.ex. bandy, fotboll och lekar.

Ansvarig Pedagoger från Mira, elevassistenter och rastvärdar.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året.

Namn

Fritidsklubben Satelliten

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Att främja integrering mellan elever som vistas i Satelliten. Personalen på satelliten har planeringstid en gång i veckan, och även uppföljningsmöten var tredje månad då utvärderingar av aktiviteter och arbetet i stort görs.

Insats

Till fritidsklubben kommer elever från årskurs 4-6 och elever från Mira för gemensam meningsfull fritid där de erbjuds olika planerade aktiviteter. Varje elev deltar utifrån egna förutsättningar. Personalgruppen består av personer med olika kompetenser, intressen och åldrar. Två av personalen är även representanter i trygghetsgruppen.

Ansvarig

Personalen på satelliten och elevassistenter från Mira.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året.

Namn

Mira Fritids

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Att ge eleverna en meningsfull fritid och att få möjlighet att ta till vara och utveckla elevernas intressen. Fritidssamordnarna har veckomöten där aktiviteter och arbetssätt följs upp och utvärderas.

Insats

På Mira Fritids går elever inskrivna i grundskolan. Planerade aktiviteter kombineras med elevens möjlighet att vara med och påverka valet av aktivitet. Hög personaltäthet ger möjlighet att tillgodose varje individs behov. Eleverna deltar utifrån egna förutsättningar. Lokaler på 6-9 används.

Ansvarig

Fritidssamordnare.

Datum när det ska vara klart

Arbete pågår under hela året.

Namn

Öppen scen Satelliten/ Mira

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Att eleverna får uttrycka sig och bekanta sig med varandras olikheter. Personalen på Satelliten har planeringstid en gång i veckan, och även uppföljningsmöten var tredje månad då utvärderingar av aktiviteter och arbetet i stort görs.

Insats

Skolans aula står öppen för Satellitens och Miras elever 1 gång i månaden då de får uppträda för/med varandra.

Ansvarig

Satellitens och Miras samordnare.

Datum när det ska vara klart Arbetet pågår under året.

Namn

Elevråd/lagråd

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Att ge eleverna möjlighet att påverka i olika frågor, samt att ge eleverna inblick i ett demokratiskt arbetssätt/vana vid en demokratisk arbetsordning.

Insats

Elevrådet träffas en gång i månaden och har representanter från alla arbetslag och årskurser.

Ansvarig

Biträdande rektorer

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året.

Förebyggande åtgärder

Namn

Information till arbetslag

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling och Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

För att förebygga och motverka kränkande behandling och/eller missförstånd som kan tänkas uppstå i elevens livslånga lärande som blivande samhällsmedborgare.

Åtgärd

Pedagoger från Mira ger information till övriga arbetslag om grundsärskolans verksamhet och om elevernas olika funktionsnedsättningar.

Motivera åtgärd

Det har kommit önskemål om att kunna få större förståelse från elever och lärare gällande elever som tillhör arbetslaget Mira.

Ansvarig

Lärare från Mira

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela året.

Namn

Elevrådets dag

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Vi gör detta för att förebygga fördomar om skolkamraters styrkor och svagheter. Vi anser också att det här arbetssättet förebygger segregering och rädsla inför olikheter.

Åtgärd

Alla elever från årskurs fyra indelas i lika stora grupper oavsett ålder och arbetslagstillhörighet.

Motivera åtgärd

Alla ska få möjlighet till större kontaktytor för att fler ska lära känna varandra och därmed också bidra till ökad trygghet.

Ansvarig

Ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

Senast innan läsårets slut

Namn

Trygg skolgård

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål och uppföljning

Alla elever, oavsett ålder och skolform, ska uppleva skolgården som trygg.

Åtgärd

Skapa ett fungerande rastvärdsschema för personalen. Utbilda kamratstödjare och ha träffar med dessa varannan vecka.

Motivera åtgärd

Elever har påtalat via enkät och i samtal att om fler vuxna syns blir skolgården en tryggare plats. Skolvägen genom tunneln från tunnelbanan är otrygg och upplevs av yngre elever som läskig.

Ansvarig

Ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

Arbete pågår under hela året.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår skola!

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Rastvaktsschema för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
- Hög vuxentäthet på skolgården.
- Kamratstödjare, två i varje klass från år 3-5, två i varje mentorsgrupp år 6-9.
- Kartläggning.

- Punkt på dagordning i varje arbetslag som tar upp elevers situation.
- Flexibla undervisningsgrupper.
- Inte gå förbi elever.

Alla vuxna har gemensamt ansvar för alla våra elever på skolan.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Michael Martinsson, Bitr rektor 50807708

Annelie Åkesson, Bitr rektor 50807732

Petter Iwarsson, Kurator 50807707, 076-1207707

Elisabeth Mandorff, skolsköterska 50807705, 0761207705

Carina Ullman, skolsköterska 50807705, 0761207705

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

"Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag." (Skolverkets definition av mobbning 2011)

Trygghetsgruppen använder följande modell när det gäller mobbningsärenden:

1. Samla information. Vi tar reda på så mycket som möjligt om vad som har hänt, vilka som är inblandade och vem som gjort vad. Vi gör en bedömning om det är mobbning eller något annat. Vi samlar informationen så diskret som möjligt och bland elever och personal. Vi samtalade med den utsatte för att få en tydlig bild av vad som hänt. Vi erbjuder stöd till den utsatte.
  2. Samtal med eleven som utsätter. Två medlemmar från trygghetsgruppen, från elevens egna lag eller en från ett annat lag vid skarpare samtal, leder samtalet och ger tydliga exempel på den kränkande behandling eleven utfört. Vi berättar att vi ser allvarligt på händelsen och kräver att eleven omedelbart upphör med detta.
- Vi undersöker om eleven behöver stöd med att ändra sitt beteende, i så fall kan den få det i form av mentorsamtal eller kuratorsstöd. Vi berättar att vi ses om cirka en vecka för uppföljningssamtal. Allt dokumenteras.
3. Vi kontakter föräldrarna till de inblandade. Det sker i direkt anslutning till samtalen.
  4. Uppföljningsmöte, vi har samtal med den utsatte för att höra oss för om mobbningen upphört. Vi samtalade med den som kränkts för att höra om den klarat det vi kommit överens om. Uppföljning med de inblandades föräldrar.
  5. Information överlämnas till rektor, som i sin tur anmäler till huvudman. Stadens utarbetade dokument används.
  6. Vid avslutat fall informeras elevvårdslaget och respektive biträdande rektor i lagen Om kränkningar inte upphör överlämnas ärendet vidare till skolledningen som överväger polisanmälan eller kontakt med socialtjänsten.

Alla ärenden behandlas skyndsamt och med respekt för alla inblandade. Allt dokumenteras

och arkiveras.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om elev, vårdnadshavare eller skolans personal upplever att en elev kränks/diskrimineras av en anställd på skolan hänvisas ärendet direkt till biträdande rektor/rektor. Biträdande rektor/rektor utreder och vidtar nödvändiga åtgärder.

Vårdnadshavare informeras omgående och deltar i samtal mellan de inblandade. Uppföljning sker tills dess att ärendet kan avslutas.

Rutiner för uppföljning

Trygghetsgruppen ansvarar för uppföljningssamtal med elev/elever som kränkt annan elev. Detta sker inom en vecka efter att kränkande handling har begåtts. Biträdande rektor/rektor utreder och vidtar nödvändiga åtgärder om elev kränkts/diskriminerats av personal, biträdande rektor/rektor ansvarar för uppföljning med de inblandade.

Medlarsamtal

Ibland förekommer det konflikter mellan elever som inte har sin utgångspunkt i en kränkning. Vid sådana konflikter mellan elever kallas elever och föräldrar till ett medlarsamtal tillsammans med mentorer och biträdande rektor. Under samtalet utreds händelseförloppet och beslut fattas om hur eleverna och skolan ska gå vidare.

Rutiner för dokumentation

Rektor ansvarar för att det finns tydliga rutiner kring dokumentation. Alla ärenden ska dokumenteras och arkiveras. Trygghetsgruppen ansvarar för dokumentationen i respektive lag. Biträdande rektor/rektor ansvarar för dokumentation när personal är inblandad.

Ansvarsförhållande

Trygghetsgruppen ansvarar och utreder och vidtar åtgärder när elever är inblandade, rektor när personal är inblandad.

Rektor har övergripande ansvar.

Begrepp

(Enligt diskrimineringsombudsmannens definition)

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på Lunarstorm. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är

ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen

- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Kontaktuppgifter

Trygghetsgruppen läsåret 12.13

Skolledning	Annelie Åkesson Birgitta Långberg
Vintergatan	Linda Grandin Lena Jennekvist
Vega	Erik Paulsson Miriam Nyström
Sirius	Anna Tronelius Per Westin
Capella	Ola Pernikliski Margareta Winter
Polaris	Olle Johansson ht / Patrik Lindqvist vt Fredrik Tjerneld
Mira	Jonas Åhman
Resursskola	Richard Lundin
Elevhälsan	Petter Iwarsson (kurator)
Fritids/satelliten	Magnus Sandbacka
Zenit	Asefan Aberra Abraham (vaktmästare)

Kontakt vid synpunkter

Kontaktuppgifter om du har synpunkter på innehållet i skolans Likabehandlingsplan

Michael Martinsson, rektor 50807708
Michael.martinsson@stockholm.se

Annelie Åkesson, biträdande rektor 50807732
annelie.akesson@stockholm.se

Bilaga 1

Enkät om trivsel och likabehandling i skolan åk 6-9

1.Jag går i årskurs

4

5

6

7

8

9

2.Jag går i arbetslag

Capella

Polaris

Sirius

Vega

3.Hur trivs du på Nya Elementar?

bra

varken bra eller dåligt

dåligt

4.Hur trivs du i ditt arbetslag?

bra

varken bra eller dåligt

dåligt

Diskriminering

Med diskriminering menar vi här i enkäten att en vuxen på skolan behandlar en elev sämre än andra elever på grund av vissa orsaker (exempelvis: religion, kön, ålder).

5. Har du blivit diskriminerad? (Du kan välja flera alternativ.)

Nej, jag har inte blivit diskriminerad

Ja, på grund av att jag är pojke eller flicka

Ja, på grund av min etniska tillhörighet (dvs att jag kommer från ett annat land eller en annan kultur).

Ja, på grund av min religion

Ja, på grund av att jag har ett funktionshinder

Ja, på grund av min sexuella läggning

Ja, på grund av min ålder

Ja, på grund av att den vuxne placerar mig i ett kön jag anser mig inte tillhöra

Ja, på grund av att den vuxne placerar mig i en könsroll jag inte anser mig tillhöra.

6. Om du svarat ja på någon av frågorna ovan – hur ofta händer detta?

Sällan

Ibland

Ofta

7. Om du blivit diskriminerad, vad hände?

öppen fråga

Trakasserier

Trakasserier är när en elev på skolan fysiskt utsätter eller talar illa om en elev på grund av vissa orsaker (exempelvis: religion, kön, ålder).

8. Har du blivit trakasserad? (Du kan välja flera alternativ.)

Nej, jag har inte blivit trakasserad

Ja, på grund av min könstillhörighet, dvs att jag är pojke eller flicka

Ja, på grund av min etniska tillhörighet (dvs att jag kommer från ett annat land eller en annan kultur).

Ja, på grund av min religion

Ja, på grund av att jag har ett funktionshinder

Ja, på grund av min sexuella läggning

Ja, på grund av min ålder

Ja, på grund av att den vuxne placerar mig i ett kön jag anser mig inte tillhöra. Exempelvis att du blir behandlad som en kille fast du själv identifierar dig som en tjej.

9. Om du svarat ja på någon av frågorna ovan – hur ofta händer detta?

Sällan

Ibland

Ofta

Om du blivit trakasserad, vad hände och var i skolan skedde det?

öppen fråga

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när någon elev eller vuxen behandlar dig på ett sätt som gör dig ledsen.

10. Har du blivit kränkt?

Ja, jag har blivit kränkt

Nej, jag har inte blivit kränkt

11. Om du blivit kränkt, på vilket sätt skedde det? (Du kan välja flera alternativ)

Med ord

Med slag eller knuffar

Genom att jag blev utesluten ur gruppen och inte fick vara med

Genom meddelanden på internet eller via en mobiltelefon

Genom blickar och/eller kroppsspråk

12. Om du blivit kränkt, av vem?

Vuxen

Elev

Både vuxen och elev

13. Vad händer och var i skolan skedde det?

öppen fråga

14. Hur ofta händer detta?

Sällan

Ibland

Ofta

15. Har du berättat hemma eller för någon vuxen i skolan om de kränkningar som du har utsatts för i skolan?

Ja

Nej

Tack för att du tog dig tid!

Bilaga 2

Enkät om trivsel och likabehandling i skolan för Vintergatan

1. Jag går i årskurs

3

4

5

2. Hur trivs du i skolan?

bra

varken bra eller dåligt

dåligt

Diskriminering

Med diskriminering menar vi här i enkäten att en vuxen på skolan behandlar en elev sämre än andra elever på grund av vissa orsaker (exempelvis: religion, kön, ålder).

3. Har du blivit diskriminerad? (Du kan välja flera alternativ.)

Nej, jag har inte blivit diskriminerad

Ja, på grund av att jag är pojke eller flicka

Ja, på grund av min etniska tillhörighet (dvs att jag kommer från ett annat land eller en annan kultur).

Ja, på grund av min religion

Ja, på grund av att jag har ett funktionshinder

Ja, på grund av min ålder

4. Om du svarat ja på någon av frågorna ovan – hur ofta händer detta?

Sällan

Ibland

Ofta

5. Om du blivit diskriminerad, vad hände?

öppen fråga

Trakasserier

Trakasserier är när en elev på skolan fysiskt utsätter eller talar illa om en elev på grund av vissa orsaker (exempelvis: religion, kön, ålder).

6. Har du blivit trakasserad? (Du kan välja flera alternativ.)

Nej, jag har inte blivit trakasserad

Ja, på grund att jag är pojke eller flicka

Ja, på grund av min etniska tillhörighet (dvs att jag kommer från ett annat land eller en annan kultur).